

หลักเกณฑ์การพิจารณาคำร้องเพื่อขอฟื้นฟูสิทธิให้คำขอระหว่างประเทศยังคงมีผลในประเทศไทยตาม
กฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับความคุ้มครองการประดิษฐ์ตามสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร พ.ศ. 2552
(ฉบับ พฤษภาคม 2557)

1. เหตุแห่งการขอฟื้นฟูสิทธิ (ข้อ 22)

ผู้ขอมีได้ดำเนินการยื่นคำขอรับความคุ้มครองการประดิษฐ์ในประเทศไทยภายในระยะเวลา 30 เดือนนับ
แต่วันยื่นคำขอครั้งแรก ให้ถือว่าคำขอระหว่างประเทศนั้นสิ้นผลในประเทศไทยตามข้อ 22 แห่งกฎกระทรวงว่าด้วย
การขอรับความคุ้มครองการประดิษฐ์ตามสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร พ.ศ. 2552

2. หลักเกณฑ์การพิจารณา (ข้อ 23)

ในกรณีที่คำขอระหว่างประเทศนั้นสิ้นผลในประเทศไทย ผู้ขออาจยื่นคำร้องเพื่อขอฟื้นฟูสิทธิให้คำขอระหว่าง
ประเทศยังคงมีผลในประเทศไทยตามแบบ สป/อสป/101-ก (PCT) ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาภายในระยะเวลา 2
เดือนนับแต่วันที่เหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนดได้สิ้นสุดลง หรือภายในระยะเวลา 12
เดือน นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ 22 วรรคหนึ่ง แล้วแต่ระยะเวลาใดจะสิ้นสุดลงก่อน โดยแสดงเหตุผล
และหลักฐานพร้อมทั้งดำเนินการตามที่กำหนดในข้อ 22

เมื่อกรมฯ ได้รับคำร้องแล้วเห็นว่าผู้ขอ “ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว” แต่ไม่สามารถ
ดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ให้กรมฯ ดำเนินการกับคำขอระหว่างประเทศตามขั้นตอนที่กำหนดใน
พระราชบัญญัติสิทธิบัตรสิทธิบัตร พ.ศ. 2522 ต่อไปและแจ้งผู้ขอทราบด้วย

3. ตัวอย่างแนวทางการพิจารณาเหตุที่ทำให้ผู้ขอไม่สามารถยื่นคำขอระหว่างประเทศภายในระยะเวลา 30
เดือนนับแต่วันยื่นคำขอครั้งแรก

3.1 การไม่ทราบถึงกฎเกณฑ์ วิธีการ อัตราค่าธรรมเนียม และกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอ

ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรควรจะต้องทราบกฎเกณฑ์ วิธีการ กำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอผ่านระบบ
PCT ตลอดจนอัตราค่าธรรมเนียมสำหรับการยื่นคำขอระหว่างประเทศตามกฎกระทรวงว่าด้วยการขอรับความ
คุ้มครองการประดิษฐ์ตามสนธิสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร พ.ศ. 2552 และประกาศต่างๆ ที่ออกตาม
กฎกระทรวงดังกล่าว โดยผู้ขอจะต้องแจ้งให้ตัวแทนสิทธิบัตรยื่นคำขอระหว่างประเทศภายในเวลาที่เหมาะสม ซึ่ง
การแจ้งให้ตัวแทนสิทธิบัตรยื่นคำขอในวันที่ใกล้ครบกำหนดระยะเวลา 30 เดือนนับแต่วันยื่นคำขอครั้งแรกถือว่าผู้
ขอหรือตัวแทนไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร

นอกจากนี้ ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรควรจะต้องทราบว่าเอกสารที่จะต้องส่งพร้อมกับคำขอระหว่าง
ประเทศประกอบด้วยเอกสารใดบ้าง ซึ่งในกรณีที่ตัวแทนสิทธิบัตรมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคำขอระหว่างประเทศควร
ติดต่อหรือแจ้งไปยังผู้ขอเพื่อสอบถาม แก้ไข หรือจัดหาเอกสารมาให้ครบถ้วนเพื่อให้สามารถยื่นคำขอระหว่าง
ประเทศได้ทันภายในกำหนดเวลา

ผู้ขอควรจะต้องทราบอัตราค่าธรรมเนียมและเตรียมความพร้อมด้านการเงินไว้ล่วงหน้าก่อนครบกำหนด
ระยะเวลา การที่ผู้ขอไม่สามารถยื่นคำขอได้ทันกำหนดเวลาเพราะเตรียมค่าธรรมเนียมมาไม่เพียงพอถือว่าผู้ขอ
ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควร

การที่ตัวแทนสิทธิบัตรลาหยุดงานในวันครบกำหนดระยะเวลายื่นคำขอระหว่างประเทศทำให้ไม่
สามารถยื่นคำขอได้ทันภายในกำหนดเวลาไม่ถือว่าตัวแทนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว เพราะสามารถ
มอบหมายให้บุคคลอื่นหรือตัวแทนสิทธิบัตรรายอื่นเป็นผู้ดำเนินการแทน

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรอาจแสดงเอกสารหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีที่ไม่ได้สามารถดำเนินการยื่นคำขอระหว่างประเทศได้ทันภายในกำหนดเวลา เช่น ใบรับรองแพทย์หรือหลักฐานอื่นที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรมีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลเนื่องด้วยการเจ็บป่วยกะทันหันและจะต้องได้รับการรักษาตัวโดยด่วนอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถติดต่อสื่อสารเพื่อมอบหมายให้ผู้อื่นยื่นคำขอระหว่างประเทศแทนตน ได้

3.2 ความผิดพลาดหรือบกพร่องอันเกิดมาจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับการยื่นคำขอ

ในกรณีที่ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรมอบหมายงานทั่วไปเกี่ยวกับการยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่อื่นดำเนินการแทน เช่น การจัดเก็บข้อมูลคำขอ การจัดเตรียมเอกสารประกอบคำขอ การติดตามคำขอ หรือการยื่นคำขอ หากต่อมาไม่สามารถยื่นคำขอได้ทันภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรไม่ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรที่จะยื่นคำขอระหว่างประเทศ เว้นแต่บางกรณีให้เห็นได้ชัดว่าผู้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรถือว่าผู้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่กรณีแล้ว หากสามารถพิสูจน์ได้ว่า

- (1) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทนเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการยื่นคำขอระหว่างประเทศในงานที่ได้รับมอบหมายมาก่อน และมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำขอระหว่างประเทศเป็นอย่างดี
- (2) ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรเคยจัดให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นอบรมเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานในการยื่นคำขอระหว่างประเทศแล้ว
- (3) ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรได้ติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สม่ำเสมอ และ
- (4) ที่ผ่านมาของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีผลการดำเนินงานที่ดีมาโดยตลอด

3.3 ปัญหาทางด้านเทคนิคในการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ขอและตัวแทนสิทธิบัตร

ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรควรจะต้องจัดให้มีช่องทางสำรองหรืออุปกรณ์สำรองในการติดต่อสื่อสารเพื่อป้องกันการขัดข้องจากการใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารปกติหรือเกิดข้อขัดข้องทำให้ไม่สามารถติดต่อสื่อสารได้ เช่น ไม่สามารถส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารไม่สามารถทำงานได้ในขณะนั้น นอกจากนี้ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรควรมีช่องทางสำรองเช่นให้บุคคลอื่นในสำนักงานของผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรสามารถเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารต่างๆ ในระบบการติดต่อสื่อสารได้ หรือมีการส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไปยังบุคคลอื่นในสำนักงานไว้แล้ว เพื่อเกิดข้อขัดข้องทางเทคนิคจะสามารถมอบหมายบุคคลอื่นให้ดำเนินการแทนได้

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : จะถือว่าผู้ขอได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว หากสามารถแสดงได้ว่าความขัดข้องของระบบการติดต่อสื่อสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้อยู่เป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดหมายได้ หรือมีช่องทางสำรองในการติดต่อสื่อสารอื่นแล้วแต่ก็ไม่สามารถใช้การได้

3.4 ความผิดพลาดของระบบข้อมูล

ผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรที่ไม่สามารถยื่นคำขอระหว่างประเทศได้ทันภายในกำหนดเวลาเนื่องจากความผิดพลาดอันเกิดจากระบบการเก็บรักษา สร้าง ส่ง รับ หรือประมวลผลข้อมูลคำขอระหว่างประเทศขัดข้องที่เป็น technical error อาจถือว่าผู้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : ระบบข้อมูลที่ใช้อยู่ปกติเกิดความขัดข้องซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดหมายได้

3.5 เหตุอันเกิดจากภัยธรรมชาติที่มีอาจคาดเห็นได้ล่วงหน้า คือ ผลกระทบที่เกิดจากอันตรายทางธรรมชาติซึ่งกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น

(1) วาดภัย หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นจากพายุลมแรง จนทำให้เกิดความเสียหายแก่อาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้าง¹

(2) อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อกันลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาพของไฟจะรุนแรงมากขึ้นถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุนเนื่อง หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมา ความร้อนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น สร้างความสูญเสียให้ทรัพย์สินและชีวิต²

(3) อุทกภัย หมายถึง ภัยและอันตรายที่เกิดจากสภาวะน้ำท่วมหรือน้ำท่วมฉับพลัน มีสาเหตุมาจากการเกิดฝนตกหนักหรือฝนต่อเนื่องเป็นเวลานาน³

(4) ธรณีพิบัติภัย หมายถึง ภัยธรรมชาติที่เกิดจากกระบวนการทางธรณีวิทยา เช่น แผ่นดินไหว สึนามิ หลุมยุบ (sinkhole) ดินถล่ม (landslide) ทิมะถล่ม ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น⁴

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรประสบภัยธรรมชาติ

3.6 เหตุอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การก่อวินาศกรรม หมายรวมถึง การกระทำใดๆ เพื่อทำลาย ทำความเสียหายต่อทรัพย์สิน วัสดุ อาคาร สถานที่ ยุทธปัจจัย สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือรบกวน ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยวระบบการปฏิบัติงานใดๆ รวมทั้งการประทุษร้ายต่อบุคคลซึ่งทำให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา หรือทางใดทางหนึ่ง ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้เกิดผลร้ายต่อความสงบเรียบร้อย ขวัญ ผลประโยชน์หรือความมั่นคงแห่งชาติ⁵

แนวทางการแสดงเหตุผลและพยานหลักฐาน : เอกสารหรือหลักฐานที่แสดงว่าผู้ขอหรือตัวแทนสิทธิบัตรประสบภัยต่างๆ

3.7 เหตุอื่นๆ เช่น ผู้ขอเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง หรือเจ็บป่วยร้ายแรง

4. การแจ้งผลการพิจารณา

เมื่อกรมฯ พิจารณาคำร้องเพื่อขอฟื้นฟูสิทธิให้คำขอระหว่างประเทศยังคงมีผลในประเทศไทยแล้วให้แจ้งผลการพิจารณาคำขอให้ผู้ขอทราบด้วย

¹ <http://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=72>

² <http://th.wikipedia.org/wiki>

³ <http://www.tmd.go.th/info/info.php?FileID=70>

⁴ <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>

⁵ <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>